

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 290.

V Ljubljani, v soboto 19. decembra 1885.

Letnik XIII.

Mir ljudem na Balkanu.

Komisija sestavljena iz vojnih zastopnikov evropskih velesil podala se je, kakor so to telegrami že sporočali, na Balkan, da odmeri in določi mejo premirja med Srbi in Bolgari in napravi stališče, iz katerega bode ozelenela oljka miru. Obe deželi, Srbija kakor Bolgarija izjavili ste se, da ste popolnoma zadovoljni, če bi velevlasti hotele tolikanj prijazne biti, ter prevzeti težavni posel, ki ga sami nikakor ne morete dovršiti. Pri tem si je vsaka nekoliko srčnih želja pridržala, za ktere bi posebno rada videla, da bi se ji spolnile; če se pa velesile ne bodo nanje ozirale, bo pa tudi dobro. Bolgari želé, da bi sami ostali v Piroškem okraji, Srbi da bi se jim pa morali umakniti iz Vidinske okolice. Poleg vsega tega bi pa še nekaj drobiža radi za vojno odškodnino, ker so imeli veliko škodo zaradi Milanovega napada, kateri bi se bili ob navadnih odnošajih lahko ognili. Srbi pa pravijo, da iz Vidina ne pojdejo radi, o kaki vojni odškodnini, posebno pa že o svoti 42.000.000 frankov, kakor jo Aleksander zahteva, prav nič govoriti nečejo in vendar so sami kot napadovalci imeli že odškodnino preračunjeno na 40 milijonov frankov, ktero bi bili od Bolgarov zahtevali, če bi bili zmagali. Da tu ni prave doslednosti, vsak lahko vidi.

Jako nedosledno zdí se nam pri tej priliki tudi postopanje nekega do sedaj Bolgarom prijaznega lista, ki izhaja ne daleč od nas ob sinji Adriji. Ta jim je dosedaj pel hvalo in to ne po krivici, kajti ves svet je priča, da so jo zaslužili, krvavo zaslužili z lastno pestjo. Ker se je pa taka politika na mero-dajnih mestih kot Srbom ne ljuba smatrala, spre-vrgel je dotični list barvo, in kar je še pred tednom v nebesa povzdigoval, to danes obsoja v pekel. Bolgari so prišli pred oči „Tržaškega Tagblatt“ ob vso milost, od kar je naznanil, da bode iz državnih jasel zobal. Prizadeva si, da bi iz skromnih in vse skozi opravičenih zahtev njihovih dokazal, kako grozna nakana pripravlja se na Srbe, ktere hočejo Bolgari od vseh strani obkoliti in vničiti. Paj naj se jim ne

dajo in jih ne bodo! Še bolj čudno je pa prizadevanje omenjenega lista, s katerim si na vso sapo trudi dokazati, da srbska vlada in tepeni srbski kralj ne more nikdar sprejeti pogodbe miru, na podlagi ktere bi prišli brez boja ob posest Pirota!

Kdo pa je še kedaj trdil, komur je bila sploh resnica poglavitna reč, da so si Bolgari Pirota brez boja pridobili? Menda ga ni časnikarja, ki bi ne vedel in ne časnika, ki bi ne bil že pisal, kako grozovito borili so se Srbi in Bolgari ravno po Pirotskih ulicah za posest Pirota. „Tr. T.“ si pa upa trditi v svojem včeršnjem članku, da bi Pirota ostal Bolgarom brez boja, če bi šlo po njihovih željah. Kako neki si upa to zatrdovati? Saj so mu vendar ravno tako dohajali telegrami o krvavih bojih okoli Pirota in po Pirotu, kakor nam in kakor drugim listom in še celó priobčeval jih je, sedaj pa si upa trditi, da bi noben srbski kralj in nobena srbska vlada ne mogla dovoliti, da bi Pirota prešel brez boja v bolgarsko last?

Srbski kralj in srbska vlada sta ravno po svoji vojski, ktero sta po neopravičenem potu dvignila iz njenih posadek, Pirota zapravila, Bolgari so si ga pa prav pošteno priborili. Sicer pa nikakor ne moremo verjeti, da, če se bode Srbija Bolgarom nasproti moško obnašala, kakor se ji spodobi, bi poslednji posest Pirota za-se zahtevali. Vse tako ugibanje se je prej ko ne rodilo v razburjeni domišljiji kakega novovstopivšega člankarja pri že imenovanem listu, kar se prav nič z njegovim dosedanjim postopanjem ne strinja. Da bi bil vsak Srb pripravljen z vsem svojim blagom in premoženjem braniti domovino svojo, kedar bi mu jo Bolgari napadati hoteli, radi verujemo. Vprašati pa moramo ob enem, kdo je pa vzrok, da se je priložnost ponudila, da bi Bolgari v vgodnem slučaju lahko Srbijo še v drugič ponižali, kakor so jo nedavno že enkrat? Srbi, preširni Srbi sami so bili, ki so si jih naprosili. In še celó na dom so jih šli iskat in dražiti. Če so se pozneje pred razdraženimi Bolgari tako daleč umaknili, da so že domačo mejo daleč za seboj pustili, je to že zopet edino le srbska in srbske hrabrosti zasluga. Če bi bili pri vsem tem še ponižani, naj si le sami

sebi pripišejo. Čemu tudi so šli leva prav v njegov blog buditi in dražiti.

Dalje „Tr. T.“ Bolgarom očita prenapetost in napuh. Kdor ni strankarsk politikar, temveč pravičen presojevalec, mora pač priznati, da Bolgari na podlagi pridobljenih zmag pač smejo ponosni biti na svoj rod, če tudi laborov venec njihovih zmag ni še daljši, nego samo poldrugi dan hodá. No, dragi moj, to je pri nabiranju lavorike že nekaj, s čemur so se do današnjega dne le velesile lahko ponašale. Manjše so bile pa tudi z manjšim zmagoslavnim sprehodom vrlo zadovoljne.

Nadjamo se in nič ne dvomimo, da bodo veselili božični prazniki Bolgarom in Srbom tolikanj zaželjeni mir v resnici prinesli. Izrazili ste se obe vladi, da ga iz celega srca želite; Bolgarska je seveda pristavila skromno a povsem opravičeno željo, da se bodo pri določbi pogojev in pri sklepanju primirja in miru velesile, kolikor bo prav, ozirale na doprinešene bolgarske zmage. In tako bo tudi! V letošnjih božičnih praznikih bode „slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji“ še enkrat tako pomenljiv Bolgarom in Srbom, kakor sicer in še enkrat tako vesel, kajti družine bodo dobile zopet britko pogrešane očete nazaj, pokrajini sami pa tolikanj zaželjeni mir. B.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Notranje dežele.

„Sloga jači, nesloga tlači“, to prislovico morali bi Slovani noč in dan pred oči imeti vsi skup, kakor tudi vsak posebej in najmanj po trikrat na dan bi si morali ponavljati: „Sloga jači, nesloga tlači“. Da, mora nam to postati pravi „memento mori“, če se hočemo rešiti našega narodnega pogina in se sploh kedaj dvigniti na vrhunec narodne slave. To se je pokazalo letos pri nas na Dolenjskem in ravnokar pa v *Pragi pri volitvah v mestni zbor*, kjer so Čehi med seboj razprti zmagali le z jednim kandidatom odločno. Stirje pa pridejo z Nemci in nemškutarji v ožjo volitev. Pet-

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Avstrijo katoliški cerkvi ohraniti bila je toraj najsvetejša dolžnost Kristusovega namestnika. In ko vsa diplomatska sredstva niso nič zdala, vzdignil se je Pij vkljub pregovarjanju kardinalov in željam rimskega ljudstva na pot k cesarju, da bi sam s svojo apostolsko veljavo, z ognjeno besedo priboril cerkvi v Avstriji svobodo, ki ji je neobhodno potrebna, da se zamore v korist vernim razvijati. Potovanje papeževo — gotovo zadnje in najskejnejše sredstvo, cesarja si pridobiti, rekli bi, ponižanje, ki se komaj zлага z najvišim dostojanstvom papeževim. In prav zaradi tega sliši se večkrat obsojati to papeževo početje, ker vpraša se: in kak sad je obrodila ta pot? Res da ni imel Pij ponašati se vrnivši se v Rim z najmanjšo pridobitvijo, da, zdelo se je, da papeževo navzočnost na Dunaji je Jožefa in njega svétneke celó razdražila, in po odhodu Pijevem

hodil je Jožef isto pot, kakor pred, le še odločnejše in urnejše; vendar pa mora se pomisliti, da, ko bi tudi res Pij ničesa ne bil opravil, je že sama njegova prikazen vsaj začasno oživila avstrijska ljudstva in napravila vtis, ki se ni dal več tako brž zbrisati.

Gotovo, podoba papeževe ostala je globoko utisnjena v sreč marsikterega Avstrijca in ga je v jekleni dóbi, ki je za katoliško cerkev z Jožefom v Avstriji napočila, opominjala ljube matere katoliške cerkve, ki se je žalibog popolnoma pozabila; in spomin na papeževo navzočnost, na njegove besede, tlel je v marsikterem sreč in morda ne malo donesel k prerobenju katoliškega duha v Avstriji. Nimamo se temu čuditi, ker čudna so navadno pota, po katerih previdnost božja človeško usodo vodi. Kako nevarna je bila že sama papeževo navzočnost težnjam Jožefove vlade, slutili so tudi skrivni „bratje“ v Avstriji, zatoraj niso ničesa opustili, kar bi zamoglo srca avstrijskih narodov mu odstraniti ter zavirati sijajen sprejem. A gotovo še bolj bi se bili „bratje“ protivili temu potovanju, ako bi bili zamogli umeti nerazrušno, božjo, oživljajočo moč, ki živi v papeštvu katoliške cerkve.

In Gorica, kako je sprejela vidnega glavarja Kristusove cerkve? Radostno in praznično. Kar je imela v sebi najlepšega in najboljšega, skazala je o tej priložnosti in ne prej, ne pozneje ni videla toliko ukajočega ljudstva, kakor o sprejemu Pijevem. Vendar pa vkljub vsej radosti, je Gorica nečesa ali nekoga pogrešala, kar je soglasje ne malo motilo in Piju samemu polnilo srce z neprijetnimi slutnjami. Gorica je bila tačas žalujoča vdova, ker veliki škof Edling je bil zaradi svoje neupogljivosti, s katero se je vstavljal objavljenju „Toleranzedikta“, zapravlil milost cerarjevo in moral je iti ravno nekaj dni pred prihodom Pijevim na Dunaj se opravičevati. In tako Pij hrabrega boritelja za cerkveno svobodo ni našel v Gorici: slabo znamenje, ki mu je že v prvem mestu v Avstriji dobro oznanjalo nespravljivost Dunajske vlade; a tudi pozneje na Dunaji se Edling in Pij nista srečala, ker „bratje“, ki so vladali v Avstriji, so že skrbeli, da je Edling zapustil Dunaj predno je Pij došel.

Bilo je 15. marca, ne premrzelo, ne pretopelo, lep, krasen dan, kakršnih se tega meseca le v Gorici doživí. Na trgu pred veliko cerkvijo, kakor tudi na sv. Antona trgu stoji ljudstva kar natlačeno,

najst let bili so Čehi že gospodarji v zlati Pragi, ker so vselej složno postopali pri volitvah. Tudi za sedaj ne dvomimo, da bi si dali gospodarstvo iz rok izpuliti. Pomenljivo pa je vsekako in podučljivo, kako daleč jih je nesloga v lastnem taboru pritirala — do ožjih volitev z Nemci, ktere so bili pred leti že ob tako veljavo spravili, da si poslednji že več na volišče niso upali. Sedaj pa, ko so videli neslogo v českem taboru, so prišli in so se boja vdeležili in bi bili tudi skoraj zmagali. Da bodo pri ožjih volitvah Čehi na vrhuncu ostali, tega se popolnoma nadjamo, vsekako pa naj nam ta slučaj služi za nauk, da odločno zapirajmo srce in glavo vsaki neslogi med seboj, če se hočemo kot Slovani ohraniti na površji. Sovražnik preži od vseh strani na nas in ne bo nobene priložnosti opustil, kjerkoli nam bo do živega mogel, ker sam dobro vé, da nesloga tlači in le sloga jači.

Ker smo nedavno pisali o Trojanovem predlogu za *vpeljavo ravnopravnosti* v českem deželnem zboru, moramo danes tudi omeniti, da je ta poslanec svoj predlog tudi dobro vtemeljeval. Predvčeranjem se je to zgodilo. Trojan je govoril prav dobro celi dve uri in dokazoval, da mu je z njegovim predlogom na tem ležeče, da se ravnopravnost za Čeha in Nemce v enaki meri vpelje. Plener tega s svojim predlogom za odpravo češčine iz nemških sodiščnih okrajev neče, ker ga ne vodi blagor naroda v borbo, pač pa le sebična strast. Zato pa poslednji tudi le izločitev in razkoj zahteva. Pri vsem tem pa tudi ni vse res, kar je Plener za vtemeljitev nemščine, kot jezika iz vekov veka na dan izvelkel. Trojan mu je javno dokazal, da pod Ferdinandom III. ni bila niti v uradu vpeljana. Vendar je pa vladar svojim nemškim podložnikom na ljubo ukazal, da naj se tudi nemške uloge sprejemajo. Kedar Čehi dandanes zahtevajo izvrševanje ravnopravnosti, je ne zahtevajo le za se, temveč tudi za Nemce. Kdaj pa se je kaj sličnega o Nemcih čulo? Trojan je posebno to razmerje izvrstno opisal in dokazal, da je še dandanes češčina nemščini nasproti še vedno hudo na škodi. Saj je to že kaj starega, da si Slovan na lastno škodo vedno prizadeva tudi drugim pravičen biti.

Poljski časnik „Warsz. Dniownik“ pripoveduje, da se je nekje tam doli na jugu osnovalo in ustanovilo veliko *zarotno društvo za Bosno in Hercegovino*, ki je, se vé, da, tajno društvo in niti društveniki sami ne vedó, kje da je sedež njegov. Naloga mu je sestaviti spomenico do velesil, ki bo obsegala naslednje točke: 1. Ugovor proti dosedanji, kakor tudi vsakojaki bodoči okupaciji dežel; pač pa naj se dá narodu svoboda priznana mu v Sanštefanski pogodbi. 2. Objavo vseh napak, ktere je sedanja vlada ondi vedoma ali nevedoma storila. 3. Objavo propadanja ondašnje domače obrtnije, dalje naštetev ondi naseljenih židov in „druge sodrge“. 4. Objavo, kako da se vedno namnožujejo ondi nemške, t. j. avstrijske naselbine na škodo domačinov. 5. Dokaz, da je vedno več naselovanje jezuitov nevarno postalo ne le pravoslavnim, temveč tudi katolikom (?); 6. Pritožbo o naporu sedanje vlade, da bi odpravila cirilico iz šole in uradov. 7. Dokaz, koliko je v najnovejšem času katoliška propaganda ondi napredovala. 8. Objavo, kako velike davke da mora dežela plačevati, če tudi agrarno vprašanje ni še rešeno. Tajni odbor ima tudi nalog prebivalstvo na ustajo pripravljati. Tukaj se je pred vsem treba vprašati s starim Latince: „cui prodest?“ in takoj bomo imeli odgovor na to, kje da je gnjezdo temu tajnemu društvu. Kdor ga bo ne daleč od Belega grada ali pa v Belemgradu samem iskal, se ne bo prav nič motil. Srbski radikali in liberalci so, ki nam Bosne ne privoščijo in nihče drug. Kdor čita njihove časnike, kar pa pri nas ni lahko, ker jih zarad grde vsebine na Avstrijo niti čez mejo ne pusté, če tudi vsak teden pod drugim imenom izhajajo, temu bode takoj jasno, da so to tajno društvo radikalni Srbi v

življenje spravili in nihče drug. Kdor pa še tega ne veruje, pregleda naj dobro točko za točko in takoj se mu bo posvetilo. Sicer bomo pa o tem še več spregovorili.

Vnanje države.

Iz Berolina so v Pariz telegrafirali: „Kakor čujemo, odpeljal se je knez Anton Radzivil v Petrograd, da po želji nemškega cesarja ondi poravná vsakojake neugodnosti, ki bi morda nastale med *Avstrijo in Rusijo* gledé njunih dežavnih koristi na Balkanu.“ Tu mora nekaj za grmom tičati. Slišalo se je do sedaj nekako šepetanje, da so si jeli interesi med Avstrijo in Rusijo navskriž hoditi, kaj pozitivnega pa vendar-le nihče ni vedel povedati. Če pa na nemškem dvoru kaj takega čutijo, ki so navadno dobro podučeni, in če cesar Viljem svojega ljubljence tje gori pošlje do cara Aleksandra, da naj ta vsaj toliko časa miruje, dokler bo cesar Viljem še živel, potem morajo v Berolinu nekaj čutiti. Čutiti bi že bilo marsikaj, ko bi se hoteli ozirati na pisanje narodnih ruskih časnikov, ki se že več časa semkaj z veliko marljivostjo poprijeli Avstriji sovražnega pisanja. Saj je vsem še v živem spominu, kaj je nedavno pisal Aksakov, ki je pa tudi po celi Avstriji odmev našel, kakoršnega je zaslužil. Uradna Rusija je pa narodni Rusiji ravno nasprotna. Ta pa vedno zatrjuje, da ji je na dobrem prijateljstvu vse ležeče, in da ji je edino veljavno, kar se je v Skiernievicah in pozneje v Kromerizu določilo. Kje je tukaj resnica? kakor povsod prej ko ne tudi v sredi. Kdor se bo te držal, in na vsaki strani le toliko verjel, kolikor se mu bo razmeram in državnim koristim prikladno zdelo, zadel bo pravo.

Novi nadškof Kolinski, dr. Krementz, ki je bi do sedaj za škofa v Ermelandu, je ob svoji selitvi iz Frauenburga v staroslavni Kolin ob Renu porabil priložnost, da se je v Berolinu poklonil cesarski družini in ministrom. Razmere so se sicer že zdatno zboljšale, vgodne katoliški cerkvi pa še dolgo ne bodo postale. Dr. Krementz je bil svoje dni župnik v Koblencu, kjer ga je nemška cesarica spoznala. Kmalo na to prišel je na škofijski sedež Ermelandski, kje se je pred štirinajstimi leti vsa nevihta kulturnega boja tudi nadenj spravila. Najprvo mu je dal občutiti svojo nemilost nemški cesar Viljem, ker ga ob priložnosti svojega prihoda v Ermeland ni hotel sprejeti v deputaciji, ki se mu je prišla klanjat. Takoj na to so ga pa jele sodnije v roko jemati in za vsako reč rubiti. Ker je pa dr. Krementz mož po volji božji, ki veliko potrpi in si marsikaj pritrga, so na cesarskem dvoru vendar-le sprevideli, da so mu krivico delali. Zato so ga letos celó sami predlagali pri sv. stolu za Kolinskega nadškofa, kar se je tudi zgodilo. 13. t. m. predstavil se je cesarju in cesarici, ktera ga je povabila zvečer na čašo čaja. Tako se spreminjajo časi.

Francoska. Zoper konkordat je pridrževanje duhovenske plače župnikom, ki so volili konservativne poslance, a vkljub temu je naučni minister Goblet takim plačo vstavil. Do sedaj so ugovarjali temu le škofje, sedaj pa še občine protestujejo in celó taki občinarji, ki so sami volili liberalno, obsojujejo to vladno ravnanje, in skladajo za kaznovane duhovne. — Denys Cochin, ustanovnik bolnišnice Cochin, je tožil prefekta okraja Senjskega (Seine, reka v Parizu), da je vzel bolnišnico redovnicam zoper voljo ustanovnika. V okraji Lozère so zavrgli izvoljene poslance, ker je nekdo (Rivier) rekel, da je duhovščina delala pri volitvah. — Po-ročevalce pri odseku za potrjenje volitev je sicer rekel: oboji so delali za svoje poslance. Pri katolikih je to kaznjivo, pri liberalcih pa ne. Se vé, da se to vse zgodi zarad enakopravnosti!

Izvirni dopisi.

Iz Hrenovic, 18. decembra. V vasi Predjama, kjer stoji slaven grad Luegg, razsajala je med otroci prejšnji in ta mesec bolezen davica. Šem pa tje pobrala je tudi ktereга. Mislili smo že, da jo je sneg prepodil, kajti nekaj časa ni bilo nič slišati od kakega bolnika. Kako se pa začudimo, ko pride to sredo ondotni cerkovnik po duhovna, naj bi šel dva odrasčena previdit, ki ležita bolna za enako boleznijo. Dekle, komaj 18 let stara, bila je še v nedeljo pri sv. maši v Hrenovicah; v sredo dopoldan previdena s sv. zakramenti za umirajoče, zvečer ob 8. uri tistega dne že umrje. Drugi bolnik, mož, star kakih 35 let, bo morda prebolil.

Včeraj zvečer zopet kličejo duhovna k bolniku trpečemu za enako boleznijo. Mislite si čuden prizor! V prvi hiši leži najmlajša hčerka na parah, stara še ni bila 4 leta. V sosednji sobici ležita njena od 9—12 let stara brata, tako hudo bolna za davico, da se je najhujšega bati. Precej pri sedu leži že prej omenjena 18 let stara dekle na mrtvaškem odru. V belo obleko je napravljena vsa v cvetlicah, na obrazu se ji ne pozná kaj dosti smrtni boj. Dva koraka od mrtvaškoga odra ležita v postelji dva mlajša brata. Žareči obraz, vroča, skoraj razbeljena glava, nič dobrega ne obeta. Zraven je precej druga postelja, le skrinja je vmes. Tam leži zopet sestra umrle, enako bolna kot brata. In da je prizor še bolj tužen, sedi med posteljama na skrinji mati, držeča najmlajšega otroka v naročji, ki se vije in joka v hudih bolečinah. Vsaki trenutek pričakujejo, da bo mladi zemljan zapustil to solzno dolino, kaj ne, žalosten prizor! Danes obljubljena je zdravniška komisija, kaj da bo opravila in vravnala, poročam Vam drugikrat. y.

Iz Zdenske vasi, 12. decembra. Velikokrat berem o slabih cestah iz več krajev naše dolenske strani; pričakoval sem, da bodem tudi kaj čital o cesti v Zatiškem okraju, ktera drži od Krke proti Zagradcu in zopet od Krke proti Dobrempolju, ali zastonj, ne eden se ne oglasi, da bi se mu ta cesta nevgodna zdela. Ta cesta jako veliko težkih vozov prenese, in dasi je na ravnem od Zagradca proti Krki, vkljub temu mora voznik, ki več nego 1200 klg. naloži, priprego imeti. Pa zakaj bote vprašali? Gospod cestni načelnik tega okraja je zaukazal cesto posuti, kar se je tudi zgodilo; kako se je pa cesta posula? Ne, kakor se navadno ceste posipajo, ampak s takim debelim kamnjem, da bi človek mislil, da je pripravljeno za stavbo kakošne hiše. Kdo je tega kriv, ali kmetje ali gospod cestni načelnik, tega ne vem, a po takem nasipu se ne dá voziti. Naj bi se vendar pregledala in popravila! Cesta od Krke proti Dobrempolju je v slabem položaju, ima velike in hude strmine. Kmetje, kateri imajo v tako imenovanih Krških klancih svoje cestne dele, so lahko veseli, ker njim ni treba nikoli ceste posipati. Nikdo se ne briga za ta kos ceste; kdo vé, če gospodje cestni načelniki za ta kos okrajne ceste znajo ali ne, sicer bi se vsaj nekaj skrbelo za zboljšanje. Res žalosten ali nevoljen mora biti vsak človek, kateri po teh cestah vozi. Ako ima slabe konje, nikamor ne more; ako ima pa dobre, mu vsled velike sile popadejo na kolena in konji so potem za

glava pri glavi, in vendar se po sosednih ulicah, posebno po Raštelu vse gnjeje proti veliki cerkvi, dokler se ljudski tok ne zagozdi, da ne more ne naprej ne nazaj. Z dežele pa po cestah od Podgore, od Šempetra in od drugod se valé še vedno cele procesije deželnih prebivalcev proti mestu. Sploh je danes po Gorici taka gnječa, da se voziti ne more. Popoldne ob 1. uri ima papež odriniti na Postojno, a pred bo podelil množici svoj blagoslov; in kdo bi ne želel prejeti papeževega blagoslova?

Ravnokar je ura v zvoniku poludne odbila, papeža Pija najdemo v veliki cerkvi sredi presbiterija na krasno prepreženem poklekniku; na glavnem altari bere pred njim Goriški proš tiho sv. mašo, on pa v molitev zamišljen, oči na pol odprte, od časa do časa z desnico poprime za visoko čelo in se malo nasloni, potem pa spet glavo povzdigne proti altariju, kjer se vrše svete skrivnosti. V presbiteriji okoli njega zbran je stolni kapitelj Goriški in veliko drugih cerkvenih dostojanstvenikov; pred presbiterijem pa v srednji ladiji cerkve odločeni so sedeži zlahtnikom in državnim dostojanstvenikom. Vse, izvzemši morda kakega lahkomišelnega mladeniča, utopljeno je v molitev

ter obrnjeno proti altariju, ker takrat je bila šega, da se je v cerkvi molilo, in kdor ni morda se s to šego zlagal, vendar se ni drznil z nedostojnim vedenjem motiti večine pobožnikov, kar bi ga bilo pred občinstvom jako osramotilo. Razlegalo se je v cerkvi le nebeško petje umeteljno ubranih glasov.

S postranskega oratorija znad presbiterija, kjer so imele od nekaj nektare visoke družine Goriške sebi prihranjene prostore, na srednjem oknu sloni grof Gwidon, poleg njega grof Anton spod Skale. Na sredi znad nju pa vidimo Vekoslava, kako nepremično je njegovo oko obrnjeno v obličje Pijevo, ki zdolej v presbiteriji klečé moli. Pij VI. bil je, kakor ga opisujejo zgodovinarji, lepe prikupljive zunanjosti; obličje ohranilo je iz mladeniških let v pozna stara leta nekaj od onih nežnih potez, ki otroka in mladeniča vsakemu toliko prikupijo, zatoraj je že sama prikazen njegova na verne neizmerno vplivala.

O Piji VI. pa čujemo, kaj pravi pisatelj, ki gotovo ni sumljiva priča v tej zadevi, Fessler za časa, ko je bil Pij na Dunaji, kapucin, ki se je pa pozneje izneveril svojemu redu in cerkvi ter klatil se

po svetu. Le-ta opisuje proti koncu življenja v svojih „Spominih na sedemdesetletno romanje“ vtis, ki ga je Pij nanj in na druge naredil: „Maševal je papež v kapucinski cerkvi. Le tri stopinje stal sem proč od njega, da sem mu lahko neprestano v obličje zrl in natanko opazoval obraz, kretanje in vse gibanje. Nikdar se nisti vera in nevera, Janzenizem in Deizem v meni hujše borila, kakor pri tej maši. Boj ostal je nedoločen, ker mislil sem si: vse ni nič drugega nego pretirana teatralična izurjenost, in vendar niso jenjale solze teči mi iz oči. Konec maše prepričan sem bil, da sem videl ali Serafina od ljubezni božje vnetega, ali pa največega glediščnega igralca na svetu. Ne morem verjeti, da je človeškim močém mogoče ponositost in dostojnost v obnašanji, somernost v kretanji, ognjenost in gorečnost ljubezni, ki se je kazala v pogledu in v povzdigovanji oči proti nebu, jakost in poveljavnost v nabožnosti, ki je odsevala s celega obličja, glasno opravljene molitve, da je mogoče vse to človeku popolnše izraziti, kakor sem jaz tukaj videl in strmeč občudoval.“ Tako omenjeni pisatelj. Nikdo ni resnice teh besed pozneje pisanih vrstic že tedaj resničnejše občutil, kakor Vekoslav v veliki cerkvi.

vselej sprideni. Zato raj opomnim v imenu vseh voznikov iz Velikolaškega okraja, naj bi se cestni odbor prepričal, je li mogoče po takih cestah brez nevarnosti voziti ali ne. Ako vse pri starem ostane naj se pa napravijo kazala z napisom: „Prepovedana pot“, da se bode vsakdo vedel škode varovati.

Naše slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1885.

(Dalje.)

III. Zgodovina sv. katoliške cerkve

za slovensko ljudstvo, spisal dr. Ivan Križanič, kanonik itd. v Mariboru. II. zvezek.

Ta knjiga obravnava dragi ali srednji vek cerkvene zgodovine, ktere ga g. pisatelj z drugimi zgodovinarji vred deli v dve dobi. Prva doba sega od začetka sv. cerkve med Germani in Slovani do papeža Gregorja VII. (1073). Druga doba pa od Gregorja VII. do Lutra (1517). Jako obširno in dobro, izvzemši nekatere nedostatke, ktere hočemo pozneje omeniti, pripoveduje, kako se je širila sv. vera med mladimi še neomikanimi narodi, ki so se priseli od Azije sem.

Ker je v prvi knjigi g. pisatelj obravnaval razvoj sv. vere v grških in rimskih pokrajinah, moral je mnogo od l. 692, s katerim je končal stari vek, nazaj poseči. A v kljub temu nam je še pohvaliti ta kronološki nedostatek, ker se tako obravnavajo Germani in Slovani v nepretrgani zvezi.

Jako obširno popisuje g. pisatelj na 41 straneh pokristjanjenje slovanskih narodov, kar se nam posebno dopada. Saj nas mora naših bratov zgodovina vendar najbolj zanimati. Pokazal nam je g. pisatelj, da je tudi slovanska zgodovina znamenita, da toraj nikakor ne delajo prav oni zgodovinarji ki samo mimogrede omenjajo Slovane.

V drugem poglavju podaja nam precej natančno, v nekterih obzirih znabiti prenatano sliko o verskih bojih in prepirih v tej dobi. Tretje poglavje kaže nam kake so bile v tem času verske razmere, skoraj bi rekli malo pomanjkljivo, ker res bi želeli tu malo več obširnosti.

Drugo dobo pričinja g. pisatelj z opisovanjem križarskih vojsk. Omenja hudih borb med cerkveno in državno oblastjo in tudi ne zamolči temnih, slabih strani papežev in cerkvenega življenja povdarjajoč, da vendar v kljub slabih lastnost nekterih papežev, v kljub pešanju verskega življenja se čast sv. Petra tudi v nevrednem nasledniku ne zgubi.

Drugo poglavje podaja nam malo na kratko opisovanje krivovercev in cerkvenih učenikov. Tretje pa opisuje notranje razmere sv. cerkve, kakoršne so bile s koncem srednjega veka.

Sedaj, ko smo označili obseg cele knjige, hočemo površno pogledati, kako se je zadostilo namenu, ktere ga mora imeti poljudno pisana cerkvena zgodovina. Kot taka mora biti kolikor mogoče pregledna, suhoparne letnice in zgodovinski podatki naj bodo prepleteni z anekdotami, spodtakljive reči naj se ne omenjajo, tako zvani notranji zgodovini, ki je podučnejši in zanimivejši del, naj se daje več pozornost.

Škoda, da pričujoča zgodovina ne vstreza povsem tem zahtevam.

Skoraj premalo nam podaja g. pisatelj o cerkvenem zakonodajstvu, o razvoju cerkvenih nauk ni obredov. Obširneje bi se moralo razpravljati o cerkvenih učenjakihi, o redovništvu in njega vpljivu za razvoj sv. krščanske cerkve, za razširjeje omike itd., več bi se moralo povedati o krščanskem življenju onih časov. Ne trdimo, da se ni tega nič omenjalo, a vse premalo primeroma z drugimi oddelki.

Posebno se prekratko ocenjuje pomen benediktinskega reda, ki se je v srednjem veku tako zelo po vsem znanem svetu razširil ter tako blagodejno vplival na razvoj človeštva.

Slovensko ljudstvo bi gotovo rado bralo kaj več o življenju sv. Benedikta, sv. Mavra, sv. Placida in drugih razširjevalcev tega imenitnega reda. Z veseljem bi poslušalo pripovedovanje o pobožnih, požrtovalnih možeh, kako so sekali gozdove, obdelovali polje, ustanavljali dobrodelnne naprave itd. itd. To bi koristilo, to bi blažilo srce bolj, kakor omenjati, da ni bilo v zakonskem življenju Karola Velikega vse v redu; kakor popisavati zadržanje papeža Štefana VII. do mrtvega prednika svojega, papeža Formoza itd. Znabiti, da bi bilo boljše omenjati še tudi drugih, pogostokrat znamenitih papežev.

Škoda, da se ne omenja nič delovanje na duševnem polji, posebno za časa Karola Velikega. Ne beremo niti o Alkuinu, niti o Einhardu, ne o učenem Pavlu Warnefriedu, ne o Pavlu Diakonu, ne o Rabanu Mavru, ki bi se vendar ne smeli čisto prezreti.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Ordinacije.) V sredo 16. t. m. so podelili mil. g. knezoškof v svoji domači kapeli tonzuro in niže redove br. Antonu Alaču, doma iz Drašnic v Dalmaciji; subdijakonat pa br. Alojziju Tomas, tudi Dalmatincu iz Kaštel-Luhšića, ter br. Izidoru Normaliju, rojenemu v Sp. Brezovem pri Višnji gori. Prva dva čč. brata pripadata dalmatinski frančiškanski provinciji N. Izveličarja ter obiskujeta tukajšnje bogoslovsko učilišče; poslednji je domače provincije Sv. Križa ter bogoslovec četrtletnik. Brat Izidor prejel je tudi v petek 18. t. m. dijakonat in v nedeljo 20. decembra ima prejeti mašniški red. Novo mašo bo pel 27. t. m. na Št. Janžev dan v tukajšnji frančiškanski cerkvi. Čestitamo!

(Pisateljsko društvo) ima nocoj, po gledališni predstavi, svoj zabavni večer v čitalnici.

(Okrajne sodnije adjunkt) g. Hauffen predstavljen je iz Vipave v Kamnik.

(Za ranjene) na srbsko-bolgarskem bojišči daroval je cesarski svetovalec gosp. Ivan Murnik 10 gl.

(Južno vreme) jelo je pritiskati včera in se danes ves dan čuti. Če ostane, bo sneg kmalo spravilo.

(Umrli je), kakor se nam poroča, 17. t. m. J. Hrušnik, bivši vrtnar v Čitalnici, ki bi bil dopolnil o Božiču svojih 90 let. Do letos je hodil vsako jutro ob 4. uri v cerkev, a letos pa pri onemoglosti molil je doma vsaki popoldan svojih 15 rožnihvencev. (Menda vse tri rožnevence s petnajsterimi oddelki.) Naj v miru počiva!

(Doktor prava) postal je predvčeranjem na Dunajski univerzi gosp. Segula, odvetniški koncipijent pri dr. Pitamici v Postojni.

(Pripreznina), ki si jo smejo ljudje v cesarski službi stoječi pri službenem popotovanju zaračunati, znaša od 1. januarja pa do konec decembra 1886 od kraja in kilometra devet krajcarjev.

(Odbor čitalnice Novomeške) sklicuje občni zbor v dan 27. decembra t. l. točno ob 2. uri popoldne. Zborovanje bode se vršilo v prostorih „Narodnega Doma“. Spored: 1. Nagovor podpredsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev dveh preglednikov računa. 5. Zgodnji predlogi, razgovori in interpelacije. 6. Volitev novega odbora.

(O mrazu), ki se je ravnokar umaknil južnemu vremenu, prihajajo tudi iz Gorice tožbe, da tako hudega že zdavnej ne pomnijo.

(Nekaj o šolah.) Nova metla, pravijo, da dobro pometa in tudi novi naučni minister spravil se je nad šole, da počedi iz njih, kar se mu zdi zastarelega in neumestnega. Pred vsem se je mož lotil izpitov zrelosti, o kterih je določil, da se morajo v bodočnosti delati takoj na konci drugega polletja, ali pa po počitnicah in ne več na konci prvega polletja. Konec drugega polletja je čas preskušanj za vse javne dijake, privatiste najvišjega razreda in tiste maturante, ki so bili pri poslednji maturi za jedno leto reprobirani. Jeseni dodelati imajo maturo tisti dijaki, ki jo poleti zaradi ktere kakoli zadržka niso mogli izdelati, in pa za tiste, ki so imeli pred maturo delati še kak ponavljaven izpit. Privatisti delajo maturo, kedar je, ali konec drugega polletja ali pa v jeseni po počitnicah. Kdor bi pri maturi padel, naj se mu ne določi manj kakor jedno leto, da ponavlja, ker je dokazano, da se v pol leta ne more dobro pripraviti za njo, kakor mu tudi ne ne kaže študij na velikih šolah poleti začeti. Kdor bi padel le iz enega predmeta z redom „nicht genügend“, sme maturo delati takoj po počitnicah. Če bi zopet sedaj padel, dela jo še enkrat konec drugega semestra in to le iz tistih predmetov, kjer ni vsaj reda „befriedigend“ pri prvi maturi dobil. Pri predmetih, kjer se dela izpit ustno in pismeno, pri ponavljanju izpade pismena poskušinja, če je pri prvi izdelavi maturant vsaj „genügend“ dobil. Ta odlok postal bode veljaven že leta 1885/86. Vendar pa se smejo letos mature še delati konec prvega semestra in pa tudi reprobacija za pol leta je še dovoljena.

(V Podgori) bi bil nastal preteklo nedeljo kmalu velik požar. Ko je bilo ljudstvo popoldne v cerkvi zbrano in je bil g. vikar že končal nauk ter je hotel začeti moliti, zasliši se pred cerkvijo krik, da gori, in vse je drlo iz cerkve. Blizu cerkve stoječ hram bil je na podu s senom natlačen, v pritličnih prostorih je pa bilo sirče, ki je gorelo. Ritterjevi gasilci bili so kmalu pri rokah, pomagalo je tudi ljudstvo in ogenj je bil v kratkem zadušen, predno se je seno vnelo, ktero je ob eni strani, ob zidu že plamen oblizaval. S tem bila je odvrnena velika nesreča. Že pred enajstimi leti bil je ta kmet (Goriških uršulink) pogorel in ž njim vred njegov sosed. Vrlim gasilecem srčna hvala za hitro in zdatno pomoč.

(„Soča“.)

Z nabožno zbranostjo v veliki cerkvi se pa nikakor ne vjema hrup in nemirno gibanje zunaj po mestu; tu je vse drugače. Že od včera popoldne, še bolj pa danes od rane ure zapazilo se je lahko, kako so po ulicah potikale se sumljive osebe; tu se je eden prikazal na konji, zbral okoli sebe ljudi, kaj govoril, a potem brzo odjahal; tam stopil je drug med množico, zapovedal z rokami mir, govoril malo pa odšel, pustivši svoje poslušalce v živem prepiru in pričkanji. Tam spet, glej, teka po ulicah fantalin in z visoko povzdigneno roko ponuja na prodaj tiskane knjižice v rumenih in rdečih platnicah sešite: „Kupite knjig! Kupite knjig! Pet krajcarjev ena! pet! le pet ena!“ Drugi spet prileti s košem pred seboj ter kar zastoj trosi in vsiljuje tiskovine in brošure mimogredočim.

Kaj pa more vse to pomeniti! Glej, ravno se vali brezštevilna druhal gor od Placute čez most sv. Janeza. Naprej gre kakih pet kričočev, ki deloma furlansko, deloma slovensko zijajo, a tako nerazumno, da ni skoraj mogoče besedice vloviti. Kar oni reko, množica za njim ponavlja, in krika in piska, in žvižganja in tuljenja ni konca ne kraja. Pri sedanjih semeniški cerkvi komaj da se štirje možaki odtrgajo

od silovitega sprevoda, ki po semeniški ulici dere proti škofijstvu na Travniki.

„Menda je danes vse obsedeno“, spregovori eden od naših štirih, „kdo je še videl v Gorici tako zmešnjavo, prijatelji, od kedaj ste pa vi danes na nogah? Jaz se klatim že od štirih po Gorici, da bi videl papeža.“

„Jaz sem bil že ob petih pri veliki cerkvi“, oglasi se drugi, „a rekli so, da pred eno uro popoldne ga ne bo mogoče videti, ob eni da bo podelil blagoslov spred cerkve na Travniku. Šel sem čakati na Travniki, a ob 10. uri pridejo nekteri na konjih ter raztrosijo glas, da papež bo blagoslovil v veliki cerkvi. Toda v veliko cerkev ni bilo več mogoče predreti. Spet se nam je reklo, da pojdimo na Solkansko cesto, tam da ga bomo videli, ker misli to odpotovati na Dunaj. Od tam nas čez Placuto spet ženejo na Dunajsko cesto. Tako, prijatelji, ako bomo hoteli videti papeža, bomo morali iti v Rim. A ta druhal, kaj pa toliko divjá, ali veste kaj?“

„Ej no“, oglasi se tretji, „ko smo prišli nad Placuto, pridružijo se nam nekteri na pol gosposki moške v črnih frakih, ž njimi nekaj tistih kričočev, kmalo se med nami pozgubé in začnejo nam pri-

povedovati, da papež gré na Dunaj cesarja Jožefa odstavljat, da bo izdal cesarstvo in vse iz cerkve izobčil; cesar sam da ne vé kaj početi s tako sitnim papežem. Kaj pa ima Pij na Dunaji opraviti? Kdo ga v Rimu nadleguje? To, da ne pomeni nič dobrega, vojska da je neizogibna. Potem, ko so množico nekaj razvneli, začne kričanje: „Proč s papežem! Nazaj v Rim! Ne na Dunaj!“ Drugi pa tem protivijo: „Živio Pij! Živio papež!“ In tako gre zdaj proti veliki cerkvi. Tudi so razdelili med nas takih sešitkov.“

„In res, kaj pa imaš tukaj?“ začnejo trije ostali.

„Prijatelji žejen sem“, oglasi se prvi, „tu je gostilna, bi ne bilo prav, da si gremo omočiti kljune?“

In zakrenejo jo vsi štirje z ulice skozi vrata na gostilničen vrt. Ko za mizo posedejo, položi prejšnji cel šop brošur in tiskanih listov na mizo, vsi hlastno sežejo po njih. Eni je bil naslov: „Kaj je papež? Kaj je škof? Kaj je župnik? Spisal Val. Eybel.“ Drugi: „Spomenica Piju VI. Po francoskem spisal Rittersheim.“ Spet drugi: „V pomislek Nj. Svetosti papežu Piju VI. Po francoskem spisal Rautenstrauch.“ i. t. d.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Socijalisti pred sodbo. Več let je bilo v Wernstadt-u na Češkem delavsko izobraževalno društvo, ki je delalo na razširjanje socijalizma. Meseca marta leta 1884 so vstavili delo po tovarnah v okolici. Okrajno glavarstvo v Tešinu je prav za gotovo izvedelo, da se te odstavke posebno vdeležujejo udje tega društva, zato pa je bilo uradno razpuščeno. Ob enem se je pričela preiskava zoper mnoge ude tega društva zaradi socijalnega rogovile-
nja. Zvedelo se je, da je 5 tkalcev, 1 mizar in 1 čevljar najhuje rogovililo med delopustnimi delavci in razdelilo med nje denar, ki so ga dobili pri socijalistih na Nemškem. Razun tega so našli pri njih več socijalističnih listov. 16. t. m. je bila glavna obravnava zaradi tajnih družeb pred deželno sodnijo. Eden zatoženih je bil oproščen drugi zatoženci so dobili po mesec zapora.

— Plin po nekodi iz zemlje puhti, posebno pa v severni Ameriki, tam kjer se petrolej dobiva. Amerikanci hočejo tudi ta naravni plin izkoristiti. Napeljali so v enajstih cevih plin iz petrolejevih virov v tovarne v Pittsburg in v okolici, plin jim takoj nadomestuje oglje. Največa cev ima v premeru 12 col. Fužine za železo in jeklo potrebujejo na dan 166 buskel oglja (1 buskel 18 klg.), že sedaj jim odvrne za 40.000 buskel, dasiravno je še-le 2 leti od kar je vpeljan. Po 60. steklarnah, ki potrebujejo na dan 20.000 buskel oglja, vpeljali so že sedaj plin. Nameravali so po vsem mestu kuriti le s plinom. Razkrojenje (analizacija) kaže, da je naravni plin bolj čist, kakor oglje, zaradi tega ga zelo čislajo pri izdelavanju stekla in jekla. Po mnogih hišah že sedaj nimajo druge kurjave, nego s plinom.

Telegrami.

Zagreb, 18. dec. Starčević in Grzanič sta bila zaradi škandalov v deželnem zboru kriva spoznana hudodelstva kaljenja javnega miru in obsojena po tri mesece v ječo. Starčević je bil poleg tega še obsojen na izgubo doktorata in pa, da ni več zmožen izvrševati odvetništva. Ko se je ta sodba razglasila, zakriči mladi pek Leskovac: „Eto Vam prvi žrtvi, predsednik bo pa tretja“. Nato se je pognal Leskovac preko pregraje in je jel sodnika psovati, nakar so ga zaprli. Tretji zatoženec Kumičić je oproščen. Obe stranki ste prijavili pritožbo.

Beligrad, 19. dec. Včeraj se je ustano-
vila mednarodna vojaška komisija v Nišu. Predsedništvo je dobil laški pooblaščenec podpolkovnik Cerranti, ker je Laška misel sprožila, da bi se mednarodna komisija tje doli poslala. Kraljica sprejela je komisijo v audijenci, potem pa se je komisija takoj po-
dala preko Belepalanke v Piroto. Srbski pod-
polkovnik Topolović je pooblaščen, da sme
skleniti premirje.

Naznanilo.

Zabavno-podučno berilo „o človeški sreči“ v katoliški družbi bodem jutri v znani namen nadaljeval, in sicer v tem letu zadnjikrat, ker se potem razne božičnice obhajajo in pozor-
nost ná-se obračajo. Po novem letu, če Bog
zdravje dá, pričnem zopet o Svečnici, in sicer
le še trikrat. Občinstvu se vljudno priporočam
in vabim k obilni vdeležbi, tembolj, ker je
novo leto že blizo in jaz poslušalcem ne raz-
kladam le praznih želja, ampak jih učim,
kako si srečo res lahko pridobijo, ako hočejo
biti modri. Vstopnina 20 kr.

Anton Kržič.

Častiti volilci!

Vsled raznih spletk morali ste se trikrat po-
ganjati za mojo kandidaturo. Izrekam Vam toraj
svojo najpristranejšo zahvalo za trud, ki ste ga zaradi
mene imeli, zlasti pa še za zaupanje, ki ste mi ga
glasovavši za-me skazali.

Vspreh nam ni bil vreden, ali ko bi mi bilo
izbirati med propadom, ki je nas zadel, in med
zmago, kakoršno so nasprotniki pridobili, bi raje
segel po prvem. Imel bi Vam še marsikaj povedati,
pa bi morda kje zadel ob steno, zato mi ostaja le
še dolžnost slovó vzeti od meni zvesto ostalih vo-
lilcev in jih kot bivši kandidat prositi, da naj bla-
govoljno sodijo o moji politični delavnosti.

V Otočicah, 14. decembra 1885.

Albin graf Margheri.

Tuji.

17. decembra.

Pri **Matiču**: Baron Adolf Maurer, e. kr. stotnik v p.,
z Dunaja. — Emanuel Rieker, fabrikant, z Dunaja. — Schott,

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Winkler in Merker, trgovci, z Dunaja. — Morie Ciskowsky,
knjigovodja, iz Prage. — Josip Rainer, trg. pot., iz Dornberna.
— Viktor Bajardi, e. k. uradnik, iz Grada. — Josip Higers-
perger, zasebnik, iz Celja. — Dr. J. Segula, zasebnik, iz Po-
stojne. — Fuchs, zasebnik, s soprogo, iz Kokre.
Pri **Avstrijskem caru**: Janez Drenovec, posestnik,
iz Kranja.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

19. decembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 90 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 15 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	866 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 75 „
London	126 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 99 „
Nemške marke	61 „ 95 „

Orglje na prodaj!

Občina Radomlje v Kamniški fari je pri svoji cerkvi
mnogo novih reči oskrbela in v kratkem časa bo tudi nove
orglje iz delavnice slavnih znanih gg. bratov Zupan v Kropi
dobila. Ker so stare orglje s sedmimi spremeni za
rabo še dobre jih za nizko ceno prodá. (1)

Vabilo.

Že mnogo let sém oproščajo se blagotvoritelji
čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem,
da si jemljó oprostne listke na korist mestne
ubožne zaklade.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni ma-
gistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z do-
stavkom, da sta razpečevanje oprostnih listkov tudi
letos drage volje prevzela gospoda trgovca Karl
Karinger na mestnem trgu šte. 8 in Albert
Schäffer na kongresnem trgu šte. 7.

Vrhu tega pa bo mestni magistrat letos te listke
po naročilu sl. mestnega odbora po uradnih orga-
nih zaradi lagodnosti p. n. občinstva razpošiljal tudi
po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodi si za novo leto,
bodi si za god, je kakor do sedaj položiti petdeset
krajcarjev in na vpisani poli poleg imena
pristaviti število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljeni meje. Pismenim
pošiljatkam naj blagovoli dodati se razložna adresa.
Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala
po novinah.

Mestni magistrat Ljubljanski

(3) dné 10. decembra 1885.

Slovenci! Pozor!

Nov, izvorno ilustrovan šaljiv in satirsk list

„ROGAČ“

prišel bode z novim letom izhajati po dvakrat na
mesece in sicer 1. in 15. dan na celi poli (osem
strani) velike četvorke.

Naročnina 3 gld. za celo leto, 1 gld. 50 kr.
za polu leta in 80 kr. za četrt leta blagovoli naj
se pošiljati (2)

upravnistvu „ROGAČA“

v Ljubljani, na Kongresnem trgu, v R. Kirbischevi hiši.

Dr. Kiesov

izumil je staroslavno in vednoveljavno

Augsburško esenco življenja,

Gen. dep. Schutzmarke.

Esencia življenja

ktera je posebno dobro domače zdra-
vilo za bolezni v želodcu in vse druge
iz tega izviračee neprijetnosti, kakor
so: če človeka glava boli, če se mu
ne ljubi jesti in piti, če ga slabosti
napadajo, če slabo prebavlja, če se mu
zapira, če ga peče gorečica ali če ima
kre v želodcu, če se mu dela zgaga,
če je hipohonder, če ima zlato žilo,
če je najbolj varno sredstvo proti mrzlici,
krvavi grli in koleri. (2)

Prava je le tista, ki ima zgorenjo znamko. Do-
biva se na drobno po vseh boljših lekarnah, na debelo
pa pri vseh boljših droguistih (materijalistih) in pa pri
J. G. Kiesovem v Augsburgu (na Bavarskem).

Prave garantirane

voščene sveče

in (4)

voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem
po najnižji ceni

Oroslav Dolenc,

svečar v Ljubljani.

Izvrstno Bordó-vino

v buteljah

pridelano z žlahnih Bordó trt, zasajenih v Brdih
na Goriškem, jako zdravilno; odlikovano v de-
želni vinarski razstavi v Gorici l. 1884, prodaja

Janez Fabian,

veletržec v Ljubljani, Valvazorjev trg,

kteri tudi sprejema naročila z dežele in pošilja s po-
vzetjem po pošti ali železnici.

Butelja po 1 gld. (1)

Podpisani priporoča svojo zalogo

bruselskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: **suknene klobuke** (Lodenhüte)
v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjave,
svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozeleni
itd., po 2 gld. 20 kr.; **trde klobuke**,
najnovejši izdelek, **rujave** ali **črne**, dobro blago, od
2 gl. 20 kr., naprej do 4 gl. 50 kr.;
svilnate cilindre, najfinjša roba in najlepši
izdelek, po 4 gld. 50 kr.; **klobuke za**
dečke od 1 gld. 20 kr. naprej; nadalje

srajce za gospode, spodnje

hlače, vratnike, kravate

(10) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

Čudež obrtnije!!

so najnovejše izvrstne, urejene (3)

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

Imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, iz-
dolben, kazališče prekrasno in napojeno s e. kr. priv.
svetlom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da
ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za
dobro svetlobo sem porok na kar se pismeno
zavežem. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz
sam sem izumil te ure in jih zaradi tega tako poceni
prodajam, ker jih imam še več sto v zalogi pa —
denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko ve-
ljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa
proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.

Ze 50 let

na Dunaji obstoječa, sloveča velikotrgovska hiša

„pri dobrem pastirju“

(„zum guten Hirten“), (2)

poprej

Vinko Strohschneider

na Dunaji,

l., Rothenthurmstrasse 14,

razprodaja svojo zalogo

pravega Brnskega

suknenega blagá

iz ovčje volne

v kosovih, ki za vsako ob-

leko za gospode zadostu-

jejo, in to za suknjo, hlače in telovnik, v vseh barvah
posebno trdnih po sledečih silno nizkih a stalnih
cenah:

II. vrste za celo obleko po 3 gl. 50 kr.

I. „ „ „ „ 4 „ 50 „

Uzorec ne moremo razpošiljati, pač pa se zavežemo
s tem javno, da sprejmemo brez ugovora nazaj, kar bi
ne ugajalo.

Blago razpošiljamo, ne da bi zavoj kaj računili,
proti predplači svote ali pa proti povzetju.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.